

Szerkesztőségi iroda:

Füzteza 186. sz. — Ide intézendő minden a lap szellemi részére vonatkozó közlemény.

Hirdetések elfogadtatnak Gyulán, a kiadóhivatalban, Nagy Ferenc könyvkereskedésében; Pesten Neumann A. és társa hirdetés-irodájában, (kigyóuteza, 6. sz.)

Hirdetések díja: Egy négy hasábos Garmondsor 5 kr. — Bélyegdíj 30 kr.

BÉKEKES

Megjelenik hetenként egyszer minden vasárnap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Az előfizetések bérmentesített levelekben a lap kiadó hivatalához intézendők.

politikai, gazdasági és ismeretterjesztő hetilap.

Egy élő tiltakozás.

Vannak tárgyak, melyek felett az ember nem örömet vált szót; vannak egyének, kiknek a nemzet diósó multjával összeforrt nevét nem örömet teszi az ember hirlapi cikk tárgyává, mert hiszen nagy embereinket még gyengéikben is tisztelni s azok iránt kimérettel lenni tartozunk. Mindenki könnyen eltalálhatja, hogy a nagy férfi, kire célozunk Kossuth, a tárgy, melyet jelzünk, a kanizsai választókerület elnökéhez intézett s a „Magyar Újság“-ban megjelent levél. De ha nagyjaink e gyengeségéhez egy egész nemzet végzete van kötve, ha e végzetszerűség már a történelem lapjain is mint az események szomorú tanuja jelent meg, hallgatni ép oly hazafi bűn, mint a miy bűnnek tartanók elhagyva a tárgyilagosság terét, az ócsárlás saráival dobálni azon nevet, mely még ma is mindig kegyeletünk tárgya.

És ezen szempontból indulva ki, szigorúan tárgyilagossá maradván óhajunk szólani a kanizsai választókerület elnökéhez intézett levélnek különösen azon pontjához, melyben turini száműzöttünk, miut a jogfeladások elleni élő tiltakozás lép egykori nagyságának piedestáljára, egykori nagyságának mondjuk, mert jól jegyzi meg egy történetíró, hogy valamint nemzet, úgy egyesek csak egyszer lehetnek nagyok. Nem akarva már számtalanszor elmondott dolgokat ismételni, constatáljuk egyedül azon tényt, hogy az 1867-ben létrejött kiegyezkedés, a szerződés hosszu éve alatt reményeiben oly számtalanszor csalódott, a külföld diplomatiájának számításában csak a szükség esetében szerepelt, de mindannyiszor, midőn ez célját érte, hidegen eldobott, de komoly számítás tárgyát soha nem képező nemzet szabad akaratából s érett megfontolás után végrehajtott ténye volt. Képződött ugyan két ellenzéki párt, melyek közül az egyik és pedig a sokkal tekintélyesebb nem maga a kiegyezkedés ténye, mint annak módozatai ellen lépett sorompóba. Egy másik óriásilag törpe ellenzéki kisebbség, melynek vándorkortesz vezérferfiit nyomukon üldözte mindenütt a szereplés viszketege, melynek még ma is működését s politikai szereplését egy higgadt hazafi is komolyan nem veheti, a Rákoson tartandó nagy nemzetgyűlés s a Beleznay-kertben inszenizott fresco-látványok után komolyan ugyan senki nem is veszi, határozottan eldobta magától a kiegyezkedés tényét. Ez óriásilag törpe ellenzéki kisebbség volt az, mely politikai fontosságra csak Kossuth nagy nevével üzérkedés által remélve jutni, e nevet toltta előtérbe, — hitte és elhitheti igyekezett mindenkivel, hogy a tény, mely ellen ők is tiltakoznak, csak a kényszerűség szüleménye s hogy tiltakozásuk a nemzet tiltakozása. Ennélfogva, miután itt a jobboldal és balközép által képviselt 1867-ki alkotmány alap egy nem is párt, csak legfeljebb fraktionak nevezett clique által tétetett mint alkotmány alap kérdésessé: következik, hogy ki ez ellen óvást tesz és tiltakozik, a parlamentarismus fogalmi szerint maga a nemzet ellen tiltakozik. És itt álljunk meg egy kissé.

Volt idő, midőn Kossuth volt a nemzet zászlóvivője, volt idő még a 48-as évek előtt, midőn a nemzet többsége, melyet akkor kiválólag

ellenzéki szellem lelkesített, e zászló körül tömörült, ugyanekkor volt a nemzetnek egy férfija, ki a rohamos mozgalmakban hazájára zudulható vészfelhőket látva tornyosodni — látóki ihlettségében következő szavakat intézi Kossuthhoz: „a haza szent nevére kérem önt, lépjen le agitatiojának azon veszélyes teréről, melyre ujabban lépett, sőt nemesebb érzéséhez esedezem, mondjon le politikai vezérségéről is általában. Ha azonban végig elakarja járni nélkülületek, sőt ellenetek-féle villitancot: ám tessék. Izzasson minden nemzetiséget a magyar nemzetiség ellen a bősziülésig fel, vessen égő kanócot a szántó-vető lakára, miszerint erővel kivívja magának az önformulázta és önértelmezte egész igazságot, ostorozza a közbirodalom érdekeit a legnagyobb ellentétre s töltse meg mérgevel a visszatorlás poharát esordultig: ám lássa. Ha azonban egykor minden már késő lesz, érezni s átlátni fogja s megvallani lesz kénytelen, hogy átok volt az, mit fejünkre hozott és nem áldás: akkor ne mentse magát, hogy nem volt a nemzetben egy hü is, a ki önnek csalálmait még idején ketté törni elég elszántsággal birt s tehetsége szerint igyekezett volna.“

E profetikus szavakból egy hiányzik, mi Kossuth fentidézett levelét oly praegnanssá teszi, személyének mint élő tiltakozásnak a térre állítása. Ha valjon a nemes gróf akkor, a mitket mondott e szavakkal így végzi: *én pedig azok ellen, miket ön Kossuth s vele együtt a nemzet tesz, mint élő tiltakozás állok itt, nem törpült volna a silánynya magasztos, fájdalom, teljesedésbe ment jóslatával, valjon azért kevésbé rohamos lett volna a mozgalom s nem lett volna-e szánandó látni a küzdelmet, melyben az idők haladó kerekének fenntartása okvetlenül kerül vala s nem méltán vethető vala bárki szemére, hogy egy ember egy egész nemzet ténye ellen mi jogon emelkedik ki mint élő tiltakozás?*

A népeknek s nemzeteknek sorsa önkézikben van letéve s valamint a józan ítélő tehetőséget kell megtagadnunk attól, ki nemzetünk önvédelmi harcát — midőn azt elfogadni a körülmények kényszeríték, egy malecontentus párt-törődék lázadásának bélyegezé, épen egy követeljük, hogy midőn a kérdés békes megoldásának terére léptünk s azt az adott körülmények számbavételével a nemzet végre is hajtá s annak tulnyomó nagy többsége el is fogadá, követelni jogunk van, hogy azelőtt, mint a nemzet souverain ténye előtt meghajoljon a kisebbség, annál inkább meghajoljanak egyesek. Nagy hazánkfia egykori nagyságának piedestálján állva emelkedik ki mint élő tiltakozás: mi az események menete, a reménytelen helyzetből kibontakozás égető szüksége, 20 évi keserű megpróbáltatás s egy jobb s ennél fogva talán helyesebb meggyőződés nem merev, de hidegen számító politika piedestálján állunk, *más oldalt mint egy nemzet, az 1867-ki kiegyezkedés tényével élő tiltakozás gyanánt minden oly tendentiákkal szemben, mely nem az eseményeknek törekszik irányt adni, hanem a véletlen futó homokjára épít, minden oly áramlat ellen, melynek a mint egyszer vége egy nemzeti catastropha volt, úgy talán ismét csak egy catastropha árán inaugurálható. És midőn a nemzet, mint*

nemzet tesz, midőn politikája új forduló pontjánál szakított multjával, az ellenében habár a legnagyobb multú hazafi tiltakozása legyen is az, ez csak az egyén tiltakozása marad a nemzet ellenében, vagy más alakban pusztán egyéni vélemény.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése oct. 22-én. Több kérvény és jelentés bemutatása után a napi rendben levő két indítvány jött vita alá. A Miletics ügy, s Simonyi Ernő határozati javaslata.

A Miletics elzáratása feletti vita hosszú s igen heves volt. Részt vettek benne Irányi, mint kezdeményező, ki Miletics elzáratásában sértést lát, s kéri szabad lábra bocsátatását.

Horváth Boldizsár minister: miután a ház megengedte Miletics perbefogatását a további intézkedéssel, Irányi indítványának keresztül vitelénél a bírói tekintély s függetlenség megsemmisítését látta. Kéri tudomásul vétetni a bíróság átiratát.

Részt vettek a vitában: Deák F. Szontagh Pál, Simonyi Ernő, Csernátóy, Hódossy, Madarász, Patay, részint ellene, részint mellette.

Simonyi Ernő határozati javaslatában utasítja a kormányt, hogy használja fel és érvényesítse minden befolyását a jelen pusztító háboru bevégzésére, illetőleg a béke mielőbbi megkötésére. Kinyomatik és napirendre tűzetik.

Az okt. 24-iki ülés, Horváth B. igazságügy-minister a kormány reform javaslatait terjeszti be szám szerint 64. melegen ajánlja a ház figyelmébe, mint megannyi égető szükségét s orvoslatát. Tisza Kálmán indítványozza egy független s teljes magyar hadsereg felállítását, indítványa argumentumait a jelen háboru eseményeiből meríti. Ki fog nyomtatni s napirendre tűzetni. — A Miletics-ügy ismét hosszabb vitát keltett. A vita 2 órányul terjedvén Patay kijelenté, — hogy az indítványt tevő ur ma akar beszélni, de ő 2 óra után nem akar hallgatni.

Oct. 25. A Miletics ügyben Irányi indítványa 126 szóval 89 ellenében elvetetett.

Horváth B. minister az első folyamodásuk bíróságok szervezéséről szóló törvényjavaslat módosítását nyújtja be a bírák számát és székhelyeit illetőleg.

Oct. 26. Kerkápoly pénzügyminister beterjeszti a jövő évi költségvetést s hosszú beszédben adja elő. Ebből kiténik, hogy ez évre 15 millió deficit mutatkozik s jövőre is majdnem 12 millióra van kilátás.

A harci tudósítások folytonosan kisebb ütközetekről tesznek jelentést, hol többnyire a franciák vannak ugyan előnyben, de a porosz sürgönyök mindig saját dicőségüket zengedezik, s ily esetekben, mint a következő valóban dicsekedhetnek is: A 16-ik porosz huszárezred egy osztálya Rambouilletben szállásolt. Mivel azonban bajor gyalogság is volt a városban, előőröket nem állítottak fel, azt gondolván, hogy a bajorok már úgy is megtették azt.

Éjjel francia lövészek támadták meg a falut, s a poroszok egy részét legyilkolák, a többit pedig megfutatták. — Másnap aztán beállit a megfutottakkal egy másik osztály, kiadja a rendeletet, hogy a nők, aggok, és gyermekek egy óra alatt takarodjanak ki a faluból. A férfiak legyilkoltattak s általános rablás és gyújtogatás volt elrendelve.

Pedig a lakosság semmi részt nem vett a porosz hárszárak elleni merényletben. S e gyönyörű históriát az azal takarják a porosz lapok, hogy erre kényszerítve voltak. S ily esetek nagyon gyakoriak a mostani civilizált hadsereg háborújában.

A harci tudósításokat azonban csaknem elnémitják a béke hírek. Itt is annyi a vélemény, a hány a sürgönyök száma. Az egyik távirat küszöbön állónak mondja a békét, a másikban annyira mennek, hogy folytattatni fog az egyik fél végső kimerültéig. Itt aztán nehéz igazodni.

Ugy látszik, hogy Bismark urnak nem nagy kedve van még a békekötéshez, legalább a körülmények azt mutatják. Az angol miniszterium lépett közbe egy javaslattal, mely bizonyára elfogadható volt porosz részről is — különben hozzá sem kezdtek volna — és mégis Bismark ur elutasítja azt, míg a köztársasági kormány elfogadta. S míg egy részről az ideiglenes kormány nagy mérsékletet tanusított, és békehajlamát áldozatok árán is elég világosan kimutatta, addig Bismarkra hárul a ropant felelősség a további vérontásért.

Különben, hogy némileg igazolja magát, folytatja ő a békealkuvásokat, de Napoleonnal és ennek nevével, erővel restaurálna a bukott császárt, mert mint mondja, a mostani kormánnyal hiábavalóság az alkudozás, nem lehetvén vele semmire sem menni.

Azonban Eugenia határozottan visszautasította a neki ajánlott békefeltételeket, azon válasszal, hogy nem akarja Franciaország bajait növelni.

Most Thiers-t bízták meg az alkudozásokkal. Porosz menlevéllel Párisba onnan pedig Versaillesbe megy. A terület átengedést elvben elfogadja.

Az olasz nemzet gyűlés november 10-én fog összeülni. Amadeo herceg jelöltséget Serrano e hó 30-án a cortes elé fogja terjeszteni. A kormányzás Bécs, Berlin, London és Párisból kedvező nyilatkozatokat nyert. Lamormora Antonellit a Quirinál végleges elfoglalásáról értesítette.

Pesti levelek.

VIII.

1870. october 25-én.

Beállott az esőzés időnye. Ernyő alá menekül minden ember, ki csak mutatja magát az utcán, — kivéve azokat, kiket a sors eső nélkül is erősen mos, s még sem olyanok, mintha katulyából léptek volna elő, meg a cynikusok és a kik kényelem-szeretéből inkább dugják két kezüket zsebre, hogy sem esernyőt vigyenek magok fölött.

A pesti valóságos őszi időny is megnyílt: megtartották a Rákoson a lófuttatásokat.

Az első futtatást mult pénteken tartották. Az eső ugyan csak szakadt, s a reményekhez képest kevésbé sikerült-

té tevő az „első napot“. Már nem tudom, hogy azért esett-e, mert mulatság rendeztetett, s tartatott volna meg, vagy azért, hogy pénteki nap volt. Akármint legyen annyi bizonyos, hogy akkortájt Stuver itt nem hirdetett tűzjátékot.

Jó, hogy eszembe hozza e vizes idő a tüzet; hisz nekem régebben kellett volna beszámolnom újabb tűz látványomról — legalább eddigi szokásom szerint. Igen bizony! A mult hetek egyikében lejött ide Bécsből a híres tüzesináló Stuver, s tűzjátékot rendezett a nyári országos dalár-ünnepély alkalmából készített városi-gei dal csarnokban. Volsterna, Vezuv, Sztomboli, Popokatepetl s más efféle tűzhányó hegy szörnyű bemutatása.

Felmutattatott a tizenhetedik századbeli Budavár ostroma hajmeresztő puffogatások, rakéta-bocsátás, szikraeső pompás színvegyület közepette. Remekelt susterő rakéták felbocsátásában elannyira, hogy a magasban szétrobbanó tűz-anagy kezdve kettőn keresztül a számok során egész kilenc-felé oszlott, ugyanannyi színben játszva, s ujjalag ezernyi tüzrészre bomolva. A fegyver ropogáshoz, tüzeséshez és lángokhoz papíron most hozza szokott közönségnek igen kellemesen ingerlő nyét e harci színezettel bíró látvány, melyet aligha élvezhetett volna, ha a boltozatosan húzódo terhes felleget el-lágyulnak, s ép ez időben siratják meg az emberi német. Szegény Stuver ugyanez szurkolhatott, hogy kárba ne vesszen vagy tizezer ftba kerülő tüzkészlete. Mert tudnivaló, hogy a Stuver család évszázadok óta folytatja a tüzmesterséget. Apáról fiura száll a sokféle titok különféle tüzmutatványok előállítására, a kezelési ügyesség, az előadási kiváltság és azon szerencsétlenség, hogy mikor mutogatni akarnak valami efféle tűzjátékokat a közönségnek: rendszeren akadályozzák ebbeli szándokuk valósításában közbenjövő esőzés által. Már II. József császár idejében megvolt e pechjük. Az időtájt valamelyik évben igen erőt vett volt az aszály a nép földén, s féltek rosz természetű, éh-haláltól és cholérától, s el-határozták, hogy a papoknak országszerte megkell eszerteniök az imádságot esőért, vallás különbség nélkül akár mise, akár ige magyarázat vagy zoltár-éneklés, akár pedig szombati isteni tisztelet alakjában, s e szükség szerű egy akarat az eső-kérésben fülbe mene József császárnak is, a ki tudnivaló dolog, hogy földfeletti dolgokkal igen keveset szeretett törődni, s csakugyan ő a tervezett intézkedések helyett azt ajánlotta, hogy inkább kérjék meg Stuwert, hogy az ország több vidéken ugyanegy időben hirdessen tűzjátékot, halár nem is tartaná azt meg, s bizonyos, hogy azon vidékek nagy része az nap jótékony esőt kap. Hogy sok igaz volt József császár e mondatában, — úgy mondják: bebizonyodott az azóta tett tapasztalokkal, melyek szerint Stuver, a tüzmester és az eső halálos ellenségek lettek.

Hanem e kissé hosszadalmas olvadástól más halálos ellenségekre térhetünk át. Legalább már most halálos

ellenségnek mondhatjuk egymásra nézve a poroszt és a franciát. Egy barátom, ki a lelki betegségek tanulmányozásával foglalkozik, e két nemzetet azon két országos tébolydai örülthöz hasonlítja, kik mindketten istennek képzelik magokat, s összeverekesznek, s volt eset, hogy egyik a másikat annyira tartotta volna markában miszerint meg nem menekülnek egymás karjaiból valamelyik halála nélkül, s szükséges volt erőyesebben lépni közök s megmagyarázni mindegyiknek, hogy meddig isten, s mi fölött gyakorolhatja isteni hatalmát, s ebbe belenyugodtak volna. Én találok valami élt e hasonlatban a jelen háboruskodó két nemzet harcához, mert annyi bizonyos, hogy ha az egyik tönkretétezik: a másik aztán majd mindenütt istennek érezi magát, s nyilván ez okból igyekeznek annyira közbevetni magokat legalább szóval — hisz ütlegeket egyik sem venne szívesen — a semleges államok. Csak hogy tudja a kö: azt mondják, hogy „sok bába közt elvesz a gyerek.“

Nem tudom: ez a gyerek, ez a mi forróan szeretett hazánk nem vesz-e el a sok fejlődést gátló körülmények között. Olyen nehezen nő szegény; s alig hogy beszélni kezd, s ha kissé hangosabban szól: nyomon száján ütök, hogy csitt! — gyerek hallgasson, gyerek engedelmeskedjék.

Az engedelmes képviselők is megjöttek Pestre az elnök hívó szavára.

Ugy tűnik föl nekem ez egybeseregítés, mint mikor az emberi test közepébe, a szívébe összeomlik a vétagokból a vér, s aztán tápot adni ismét vizsalutket, s így megy ez folyton s így kell folynia, hogy a test megne romoljék, s életerős legyen. Hazám vérenek látom a képviselőket kik most ide özönlöttek Pestre, az ország szívébe, s itt új eszméket, új határozatokat szereve mennek majd ismét szanaszét az ország minden részébe terjesztve, érvényre emelve azokat. Sok időt igénylő lüktetés, hanem hát a szív és test nagyságához, meg az éledés, a beteg jobbulásához mért.

Ohajtom, hogy e vér a szívből tökéletesen megtisztuljon, és minden salak nélkülivé forrja ki magát s úgy térjen vissza a mozgó, a tevékeny vétagokba!

Körösparti Norbert.

Vidéki levelezés.

Csaba october 26. 1870.

Városunk polgárainak tegnap ismét alkalma nyílt a legszebb polgári jog gyakorlására. Okot szolgáltatott erre Boczkó Dániel volt országgyűlési képviselőnek ki-multa, kinek megüresedett helyét kellett vala ez alkalommal betölteni.

A város 30,000 lelkéből kikerült, s beiratott 1,436 választó közül, — szabályszerűleg a templomokban, templomok előtt, nyomtatott, s kiűgesztett falragaszokkal — ezenfelül a központi bizottság buzgósága folytán nyom-

TÁRCA.

Az öngyilkosság mint társadalmi kérdés.

Des Etangs „Suicide politique en France“ című műve nyomán.
Közlő: Dr. Kovács István.

Ki az időszaki sajtót figyelemmel kíséri, megdöbbenve kénytelen tudomást venni az öngyilkosságok hovatovább gyarapodó számáról. Ha az áldozat a társadalomnak csak jelentéktelen egyéne, hidegen ugrunk át a napi hírek egy más cikkére, vagy a lap egy másik rovatára s a mily közömbösséggel olvassuk talán a börze híreket vagy valamely hangverseny bírálatát épen oly közömbösséggel vesszük tudomásul, hogy a Duna hullámai egy szerencsétlennek lettek újból sirjává, vagy hogy N. N. pisztolylövessel vetett életének végét. Csak midőn az élet s a társadalom mindennapiasságából kiemelkedő alakokat látunk hasonló modorban megválni az élettől, s csak midőn férfiakat, kiken egész nemzet tekintete függött, kik koruknak vezérférfiai valának, tünnek le hasonló módon tevékenységük szia padáról, állunk meg elfojtott lélekzettel, mint néma kérdőjel a nemes hamvak felett s esik ki-ki a szerint többé vagy kevésbé komoly contemplotikba, a mint ezt szűkebb vagy tágabb eszmeköre lehetővé teszi. Az egyik a nélkül, hogy a szerencsétlen szellemvilágának belső mozzanatait kellőleg mérlegelni tudná, gyávának nevezi azt, ki talán e végső tettében volt épen legerősebb, ki magát e tettevel azon ügy martyrjává avatta fel, mely ügy körül forgott életének egész munkássági köre; a másik a szűk körű theologicus nézetek terére lépve, bűnösnek bélyegzi azt, ki élete felett — melyet isten kezéből vett — gyarló ember léteire rendelkezni elég vakmerő volt s a kiségitő hivatalos hazugságok eszközehez folyamodik, hogy a szokásos végtisztesség megadásával a szárad szelleme által kárhozottat botránynak ne legyen bunalakja; a harmadik végre megfoghatlan talányt lát

az egészben s nem bírja érteni, hogy azon kéz szüntető meg a nemes szív dobbanását, mely ettől éltető nedvét nyere s kutat az egyéneken kívül eső okok után.

Legyenek azonban bárminők is azon érzelmek és gondolatok, melyeket ily esemény keblünkben támaszt vagy agyunkban felidéz, tény minden esetre az, hogy az öngyilkosságok aránylag csekély száma esik oly egyéni kórok vagy idegbántalmak rovására, melyek az egyént önmaga ellen dühöngeni készítik, míg az aránylag tulnyomó számért a nyavalyás modern polgárosodás, nyomoru társadalmi intézményeink levén felelősek, az öngyilkosságok hova-tovább szaporodó száma, mint a társadalom betegsége merül fel. Nézd amott a börze emberét, ki tegnap még dúsgazdag volt, hogy izzadja homloka az önmagávali tusa verejtékét s mert megszokta külfényével imponálni a világnak, szegény ember lenni nem tud, de nem is akar s megválik inkább az élettől; emitt a silány nepotismus által mellözött honfi érdem, képzettség és jellem nem tud szolgálal meghajolni a kövér falatért sem egyesek, sem párt előtt s visszavonul inkább az élet lakomájától, melyből neki csak a hulladék marad jutalékul, míg a dus terítékhez munkájával talán ő járult legnagyobb részben; amott egy eszméért lelkesült hazafi hívja túsára fel honfitársait, de míg kora vagy meg nem érti vagy megérteni nem akarja, míg küzdelmével minden lépten a sértett kicsinyes érdekek zátonyaira akad, kételkedve egy jobb jövő fellett, nem tud szemtanuja lenni többé embertársai elfogult silány érzésének, kioltja önkézével s önlényében a még korai eszmék világát; itt ismét hona szerencsétlenségén két-ségbeesett kebel török meg s temetkezik önkézüleg azon roskadozó intézmények romjai alá, melyeknek teljes életében fáradhatlan munkása volt, míg végül az utolsó, a személyében letiprott jog és szabadság megsértése ellen tiltakozik, ezen souverain tényével azon zsarnok hatalom ellen, mely elől menekülni csak egy módja volt: megválni önkéntesen az élettől. Így válnak társadalmi viszonyaink s intézményeink e kór állapot okává s van-e,

ki e társadalmi kór iránt érzéketlen lenni bírna és mert e kór valósággal létezik, sőt mondhatni nevedkedőben van, nem azt parancsolja-e minden: bevallani magunknak, hogy társadalmi rendszerünk beteges. Gyógyítható-e e társadalmi kór, szőljanak hozzá azok, kiknek a társadalom képezi kiváló buvárlatuk tárgyát, a közlőnek egyedüli feladata kimutatni e kór lételet; kimutatni, mi még reánk nézve némileg vigasztaló körülmény, egy idegen ország, Franciaország példájával, melynek tudományos akademiája már 1847-ben pálya-kérdésé tette az öngyilkosságok kérdését, s mellyel a szerző, ki után közöljük azokat, mik következnek, kiválólag foglalkozott.

Némi tájékozásul előre bocsájtjuk, hogy közlő Des Etangs „Suicide politique en France“ című művét, melyből közléseit veszi, már 1862-ben magyar nyelvre átfordítá s nyilvánosság elé is akarta bocsátani, de mert a magyar szövegbe hazánkat e themára vonatkozó közelebből érdeklő eseményeket is szőtt, az akkori kedvezőtlen politikai viszonyok között a mű magyar nyelven napvilágot nem láthatott, a mű magyar fordítása pedig időközileg Pesten, több kézen át vándorolva, elveszett.

Mielőtt magára a tárgyra térnénk át, Des Etangs idézett művének bevezetésébe foglalt főbb mozzanatokkal kell néhány sorban, megismerkednünk. Műve bevezetésében Des Etangs először is kikel, Esquiról óta a tudományba becsuszott azon hamis nézet ellen, mintha az öngyilkosság mind meg annyi esetben, maga a tett végrehajtása percében beált elmezavar kifolyása s nem öntudatos cselekmény lenne. Tehát egy Cato egy Cassius és Brutus, egy Napoleon fontenebloai öngyilkossági kísérletével, csak nyomorult tébolyodottakká törpülnek a felületes szemlélő előtt? Azt hisszük, hogy közlésünk sorozatán feles példákat fog találni az olvasó, melyek szűkkörű chablonszerű nézetét kellőleg megcáfolandják s meg óvják a nagyférfiak emlékeit azon föltől, mely őket e tettökben eszelőssé bélyegezni elég kicsi-

tatott egyéni cédulákon közzétett időre, megjelent a választás helyén 350 választó.

Ne mondjuk, hogy ez nagy közönyösség, mely a népek — a törvényhozásba közvetett befolyás fontosságának fel nem ismerésére mutat; — ne tartsuk okául, hogy a polgári körben meg alkotott követjelölt egyénisége, a közönség minden osztályát ki nem elégíté — sőt ne mondjuk, hogy nem levén ellenjelölt, a cselekvő pártnak nem állott érdekében nagyobb tevékenységet kifejtteni a párt tagjainak mesterséges szaporításában; — nyugodjunk meg inkább azon hitben, hogy a nép, az elkésztet mezei munka folytatását sürgősebbnek tartá a követ választásánál, s azért nem jelent meg.

A választók tekintélyes része tehát, a polgárikör helyiségéből kiindulva, — dicséretes rendben és csendben a kitzűtött 9 órára a választási helyen megjelent. A választási elnök, röviden tájékoztatva előadta a feladat fontosságát, s a választókat, követjelöltjök megnevezésére hívta fel; — mire Kemény Mihály neve hangzott. — Akadt azonban történetesen 10 választó, ki Karassiy István urat, a megye jelenlegi első alispánját hozta javaslatba. — Erre természetesen szavazás következett, mely két óra lefolyása alatt véget ért. — Kemény Mihály, a nyilvános, — politikai hitvallását előlegesen, írásban közölt jelölt kapván 262 szavazatot, — az esetleges jelölt pedig, ki csendes munkásságában Gyulán a hivatalos asztalnál intézte napi teendőit, tudtán kívül 88 szavazattal lett megválasztva.

Az eredményt csak hamar hirdeté a városházára tűzött zászló, melyen nagy betűkkel írva áll: **Éljen Kemény Mihály.**

A mi újonnan megválasztott követünk politikai hitvallását illeti, ki a programjában is kifejtett elvei szerint a 67-iki kiegyezésnek ellenese, — ki önálló pénzt és hadügyet, külön külképviseletet kíván, ki állítja, hogy a mi sarkolatos ügyeink felett hazánkban kívül felelősség nélkül intézkednek, ki sem fényes multtal sem tájkörü jelennel nem dicsekedhetik, teljes életében a nép között élt, annak jogait védte, tehát igazi demokrata, — a balközéphez tartozik.

Elválasztása után következett megköszönő beszédében tudtára adá a választóknak, hogy ő mint honvéd sokat szenvedett, — bujdosásában itt talált menedéket; — és ha a balsors újra vészt hozna hazánkra, őt nem csak a törvényhozás zöld asztalánál, de a csata mezőn is készen találандjuk.

A polgári erények elősorolása, az önfeláldozási készség, általános tetszéssel találkozott, és a választó közönség elérékenyülve lelkesedésében, a szózat első versének eléneklése után — szépségesen szétoszlott.

Mi deákpártiak, kik nem lehattunk szerencsések a választásban activ részt vehetni, csatlakozva ellenvéleményű polgártársaink soraihoz, sok szerencsét kívánunk a vállalathoz, még a katonáskodást is elengedjük. Azon-

nyes. — További folyamában bevezetésének ismét kikel azon eljárás mód ellen, mellyel az állam az öngyilkosságok eseteit kezeli. Ott nyújtózkodik úgy mond ő, a rendőrség hosszas listája, mint a hideg számokon kívül semmit nem mondás kimutatása a bizonyos idő tartama alatt előfordult öngyilkossági eseteknek, s a helyett, hogy az egyes esetek indokainak kutatásával tanulságot szerezne magának, gyönyörködik a számok sokszor boszantólag hideg adataiban, melyek most semmi tanúságot nem nyújtanak s nem jönnek segélyre sem a törvényhozó sem a morál emberének. Igaz, hogy a statistikától többet, mint mennyire képes, követelni nem lehet. A statistika számítja az eseteket, de csak az anyagi eseteket, összehasonlítja, generalizálja, hogy azokat elvek alakjába öntesse; de valakinek benső hite és értelme az akarat jót vagy rosszat tenni, az ítélet, melyet tetteink felett magunkban hozunk, a benső öntudat tényei melyet számokkal kifejezni nem lehet, mert azon tudat nem anyag, ennél fogva nem is mérhető. Épen ezért helyesen választja Des Etangs fentebb idézett művének jellegéül Voltaire következő szavait: ohajtandó volna, hogy mindazok, kik az élettől önelhatarozásuk folytán válnak meg írásban hagyának tettök indokait bölcs életük rövid vázlatával; ez nem lenne hasztalan az élőkre s érdekes az emberi szellem történelmére.

Végül Des Etangs mint tény állítja fel, hogy az öngyilkosságok számának növekedése vagy apadása arányos az államok politikai életének többé vagy kevésbé viharos hullámzásával, nem tekintve természetesen az öngyilkosságok többé kevésbé számos eseteit, melyek más, habár társadalmi tényezőknek esnek rovására, s vissza tekintve röviden Franciaországnak a forradalom előtti multjára, kezdi az öngyilkosságok történetét 1789 évi jul 14-én a Bastille emlékezetes bevétel napján.

Kisérjük tehát a szerzőt a borzadalmasan tanulságos véres nyomokon.

(Folytatása következik.)

ban nyugodt lelkiismerettel továbbra is ragaszkodunk azon uthoz, melyet bölcs vezérünk számunkra kijelölt. Ezen ugyan sok keserűséggel találkozunk, mely annál fájdalmasabb mert azt nem külellenségünk, de saját honfitársaink, barátaink, testvéreink félreértése, nem ritkán méltatlan gyanúsítgatása okozza. De hijában, — ezt túrnünk kell, túrnünk azon kegyelettel, melylyel hazánk érdeke iránt viseltetünk, — túrnünk legalább addig, míg politikai ellenfeleink alkalmat nem nyernek a cselekvés mezején bebizonyítani, hogy az ő programjok, mostani terjedelmében s jelen körülmények közt kivihetetlen, — hogy Magyarországból ők sem alkotnak Eldorádót, hogy a népek azután is fog kelleni adót fizetni és katonát adni, — és a midőn ellenzéki törvényhozóink is meggyőződnek, miszerint sokkal könnyebb dolog gáncsolni, akadékoskodni, mint felelősség mellett dolgozni, — országot kormányozni.

A fentebbi választásra vonatkozólag még a következő sorokat vettük:

Gyula oct. 27. 1870. A „Hon“ f. é. oct. 25-ki esti lapjának távsürgönyi rovatában jeleztetett, hogy B. Csabán Kemény Mihály baloldali, Karassiy István baloldali ellenében 262 szavazattal 88 ellenében országgyűlési képviselőnek választatott.

Ezen közlés a valósággal meg is egyez; — de az ily választásokat érdeklél kísérő olvasó-közönségnek a tényállás tiszta felismerése okából, úgy saját magam személyem, mint megválasztásomat kívánt polgártársaim irányában kötelességem kijelenteni, hogy valamint én a képviselői jelöltséggel semminemű pártfelekezett által előlegesen meg nem kínáltattam, úgy elfogadása iránt senki előtt nem is nyilatkoztam, megválasztásomra működni senkit meg nem bíztam, fel nem kértem. Nevemnek, személyemnek a választásba bevonását csupán több csabai tisztelt választó polgároknak, általam különben igen nagyra becsült és ma is kedves emlékü személyes ragaszkodásuk s bizodalomuknak, a választás pillanatában rögtönzött fennhangoztatása idézte elő; kik valószínűleg elegendő számmal is lévén, a választást vezető elnök tőlük a szavazásra bocsátást a miatt meg sem tagadhatta, nekem pedig, ki jelen nem voltam, módomban nem volt, hogy olyaténképen rögtönzött felleptetésemet s midőn Csaba városának egyedüli jelöltje Kemény Mihály volt, hálás köszönetem kifejezése mellett visszautasítsam.

Karassiy István.

Ujdonságok.

— **A belügyminiszter** következő rendeletet intézett a megyéhez: Az 1848. évig két külön jobbágy-községet, 1848-tól 1857-ig két külön politikai községet képezett Magyar- és Német-Gyula községekből, 1857-ben Gyula mezőváros név alatt alakított politikai községnek szétválasztása, illetőleg az egyesítésnek megszüntetése végett, a volt német gyulai részen lakó német ajku lakosok részéről benyújtott folyamodvány tárgyában f. é. sept. 12-én 415. sz. a. tett felterjesztés kapcsán felhívatik a megye közönsége, hogy a mellékelt ügyiratokat a kérdéses egyesítésre vonatkozó eredeti tárgyalási iratokkal, a birtokrendezés iránt 1857-ben létrejött egyesítés hitelesített másolatával és Gyula mezőváros belterületének alakját előtüntető térrajzzal egészítse ki s az ekkép eszközendő felterjesztés alkalmával együtt az iránt, valjon 1848-ig Magyar- és Német-Gyula nevek alatt formászerűleg elkülönített vagyis külön-külön határokkal jelölt földesuri birtokterületek léteztek-e, tüzetesen nyilatkozzék. Budán 1870. oct. 20. Rajner Pál s. k.

— **A gyulai kör** (uri casino) e hó 22-én tartott estélye igen népes volt és általában sikerültnek mondható. Fesztelen jókedv uralkodott mindvégig s csak az nem érezhette jól magát, ki a társasélet ilyenmü mozzanatai iránt általában érdektelenséggel viseltetik. Az estélyen egy váratlan vendég is jelent meg: Nagy Jakab tilinkó művész, ki egyszerű hangszerevel meglepő ügyességet fejtett ki, s ki ennél fogva a jókedv fokozására nagy befolyással volt. A darabok közül, melyeket előadott, a népdalok legjobban tetszettek; zamatos magyarságuk és az eredeti kifejezés többször zajos tapsokra ragadta a hallgatókat. — Örökös pangásban sinlődő társas életünk érdekében felette kívánatos, hogy másszor is találkozhassunk egymással a casinó — terített asztalánál.

— **Lakoma** volt a „Magyar király“-hoz címzett vendéglőben is e hó 26-án, melyet az alföld-fiumei vasutvállalkozók helyben székelő mérnöki kara rendezett. A lakomán gróf Haller Sándor zarándmegyei főispán és fővállalkozó is jelen volt, ki a vasuti munkálatok előhaladásáról jött magának meggyőződést szerezni. A szokásos felköszöntések, mint minden ilyen alkalommal, itt sem hiányoztak s ezek sorát Jancsovic Pál alispán kezdte meg, éltetvén a fővállalkozót, gróf Hallert. Ezután többen üritettek még poharat, részint az alföld jövőbeni felvirágzását, részint városunk s anyagi érdekeink előhaladását óhajtván. Szóba jött a vasúthoz vezetendő köz-

lekedési ut is, ezen újabb ismét elnémult kérdés, de biz ennek sorsán — úgy látszik — a toasztok sem fognak segíteni. Városi bíránk is megemlékezett ezen kérdésről egyik toasztjában, hanem abból sehogy sem tudtuk kiokoskodni azt, hogy az előljáróság a jó akaraton kívül egyébbel is hajlandó lenne az ügyet előmozdítani. — A felköszöntések közül legnagyobb tetszésel fogadtattak azok, melyeket Haller gróf mondott. Ezek egyikében előadta, hogy nem annyira az anyagi haszon, mint a cél: hazájának használni, bírta rá a vasuti munkálatok felvállalására, s hogy e mellett még azon tekintet is vezérelte, hogy magyar ember is foglalkozzék anyagi dolgokkal s ne csak mindig a politika légkörében keressen üdvöt hazájának. Valóban szép szavak, melyek tartalma nagy igazság. A helybeli reform. lelkes, Papp Mihály ur is szép felköszöntést mondott a grófra: az anyagi haszon nem óhajtott elmaradása esetében az „öntudat cassájára“ utasítván a grótot. Végül fel kell még említenünk a városi bíró Beleznay Péter egyik toasztját, melynek eszmenete és tartalma olyan volt, hogy egy szerény földészől aligha került ki hasonló felköszöntés. Scheifler ur pedig humoristiko-satirikus felköszöntéseivel oly kedélyességre hangolá a mulatókat, mely a szónok minden szavánál — ugyszólván — hangos nevetésben nyilatkozott.

— **Mindenki tudja** s a közelebb körünkben volt gróf Haller Sándor kijelentéséből meg is győződhetett, hogy az alföldi vasut gyula-csabai részén a munkálatok befejezése csak egy-két hét kérdése. Miután közlekedési, forgalmi és kereskedelmi viszonyaink érdeke a vasut mielőbbi megnyitását felette sürgőssé teszik, buzdító elismerésünket fejezzük ki némely városunkbeli egyének azon törekvése iránt, mely szerint az alföldi vasut gyula-csabai részének mielőbbi megnyitását a kormányhoz intézendő petícióval sürgetni célozzák s e végből városunk kebelében aláírásokat gyűjteni akarnak. Figyelmeztetjük e körülményre városunk lakóit, s kérünk mindenkit, hogy aláírásával a törekvést támogatni sziveskedjék.

— **Richter Mihály** a nagyváradi székes-káptalan címzetes kanonokja, szentszéki ülnök és békési plebános, folyó hó 22-én 64 éves korában meghalt. 40 éves pap-ságából 33 évet Békésen töltött el, mint plebános, hol annyi kedves emléket s szelid megnyerő modora által oly sok barátot s tisztelt hagyott hátra, hogy emléke sokáig fenn fog maradni, mint jó pap, ember és hazafié. Legyen könnyű neki a sir göröngye.

— **Kik kedden este látták** az eget, oly meglepő jelenetnek voltak tanúi, minő a mi égünk alatt a ritkaságok közé tartozik. Északi fény volt, még pedig oly nagyszerű panoramai szépségben, hogy ez a tünemény ritka megjelenése mellett is ritkita párját. Hogy aztán voltak találgatások, az magától értetődik.

— **A Fekete-Körösön** Remeténél átvezető hidat Bihar-megye most kezdi építtetni. Kár volt még nem vágni, hiszen még csak egy ember élet vesztett a hid hiányában áthatolhatlan helyen. Az időjárás is már annyira kedvezőtlen, hogy alig hisszük bevégezhetőnek a megkezdett munkát ez idén.

— **Sarkadon a mult héten** valamelyik kocsmában összejöttek a vasuti munkások hol, Sarkad csipős levétől vig kedvre derülének. A többek közt volt egy jó híréről ismert mulató is, ki nemes művészetét gyakorlandó, egy fiatal munkás tárcáját kabátja belső zsebéből az övébe csúsztatá. A fiatal ember azonban csakhamar észrehevén veszteségét, első gyanuja mindjárt az illető jó madarra esett, kit is azután előfogtak, de midőn ez védelmére kést rántott s vele a meglöpött fiatal embert elég veszélyesen megsebzé, ez annyira felingerlé a többi társakat, hogy a gazembert oly formán találták megütve, hogy belehalt.

— **Kétegyházán** közelebb egy fiu annyira megverte anyját, hogy életben maradásához kevés remény van.

— **Katz Mihály** nagyváradi kereskedő megtámadója a helybeli vásár alkalmával, mint a multkor jeleztük börtönéből megszökött. A napokban azonban önként jelentkezett megyei csendbiztosunknál, ki is azonnal Szegedre kísérteté. Mint mondá csak azért szökött meg, mert otthon elmaradhatlan sürgős teendői voltak, azokat most elvégezvén visszajött.

— **A helybeli pósthivatal** helyiségét — mint tudva van — még ezelőtt pár héttel a fútoán levő Geist-féle házba tette át. A közönség kényelme tekintetéből a pósthelyiség egyik utca felőli ablaka alá a póstamester lépcsőzetet alkalmazott s ez intézkedésen — természetesen — mindenki örült. De nem örült ám a városi mérnök, ki — akkor, midőn az már felállítva volt, brachiummal elhordatta e kényelmi eszközt az ablak alól. Hallgattunk annak idejében e dologról, mert nem voltunk egészen beavatva a körülményekbe, most azonban már felemlítjük, mert tudjuk, hogy a városi mérnök ur azért intézkedett oly szigoruan, mivel a városi szépzészet (?) bizottság (nem tehetünk róla, de azt a kérdé-

jelet mindig hajlandók vagyunk a „szépészeti“ után tenni, a hányzor városunk utcái eszünkbe jutnak) tehát a városi szépészeti (?) bizottság szabályzatai szerint a járdára csak bizonyos meghatározott mértékig szabad lépcsőt alkalmazni. De valaki azt kérdezhetné: hogy van az, hogy más boltok előtt a lépcsőzet jóval tulterjeszkedik a szépészeti (?) bizottság meghatározta mértéken s még sem hordják el? Felelet: A kérdéses szabályzat később keletkezvén, valamint a törvénynek, úgy a ... bizottság szabályzatának sem lehet visszaható ereje. Ez helyes; hanem miután „nincs szabály(zat) kivétel nélkül“ a nagy közönség érdekében városi mérnök ur a posta lépcsőzetnél tehetett volna egy kis kivételt s meghagyván azt, inkább arról gondoskodott volna (az előjáróságot ez iránt kapacitálván), hogy az éjjel járó-kelők érdekében egy lámpást függesztettek volna a lépcső fölé. Felelet: Már micsoda furfangos beszéd ez megint; hát azt gondolták önök, hogy az előjáróság arra való, hogy a közönség kényelméről is gondoskodják? A bizony, ezt majd el is feledtük! — Postamester: Igen, de a mérnök ur megígérte nekem, hogy majd csináltat egy olyan lépcsőt, melyet nappal használni, éjszakára pedig elmozdítani lehet. Az igaz, hogy már hetek előtt ígérte és a hordozható lépcsőnek már ezelőtt 2 héttel helyén kellett volna állania. Mérnök: (mélyen hallgat). Közönség: Valjon meddig?

— **Egy vasuti mérnök** az indóháztól a városba vezető utcán csütörtökön elvesztette pénzestárcáját, arany érték-papírok összesen 500 forint értékkel. A megtaláló kéri a találmányt a városi hatóságnál, vagy a „Magyar Király“ fogadóban átsegélyezni, hol 50 frt jutalomban részesül.

— **Szerkesztőségünkhöz beküldetett** „Kis ujság“ című gyermek lap. Szerkesztik Dolinai Gyula és Aszódi Mihály. Előfizetési ár egész évre 4 frt, félévre 2 ft, negyedévre 1 frt. Ajánljuk a családapák figyelmébe, kik gyermekeiknek gyönyörködtetve tanító olvasmányt szeretnek a megrendelés által.

— **Helyreigazítás.** E lapok legközelebbi számában, a gyulai iparmű- és terménykiállításra kitüntetés-, illetőleg pénzbeli jutalmazásban részesültek elősorsolásánál Metz Simon gyulai földész neve után **nyomatási hibából állván két arany**, — e hibát minden lehető félreértés elhárítása tekintetéből **egy aranyra** kiigazítani első kötetemnek tartom, a dolog valósága úgy hozván magával; mert mind az eredeti bírálati jegyzőkönyvben csak egy arany van nevezetnek itélve, — mind az ünnepélyes jutalomkiosztáskor az ő távollétében nevének csak egy arany adatott át, — mind végre az egyet terhére is Metz Simon után csak egy arany hoztatott általam számadásba. Kelt Gyulán oct. 28. 1870. **Szakál Lajos**, a kiállítást rendező bizottság elnöke.

Gazdaszat, ipar és kereskedelem.

A szarvasi takarékpénztár üzlet-forgalmának első félévi kimutatása 1870-ik évben.

Bevétel.	
Pénztár maradvány 1869 dec. 31-én	2307.81
Részvény tőkének bevétele	600.—
Betételekből	72515.—
Könyvecske-díjjakból	38.72
Letéti díjakból	11.33
Leszámitolt váltókból	132226.—
Jelzálogos kölcsönökből	500.—
Előlegekből	960.—
Váltók kamataiból	2329.22
Jelzálogos kölcsönök kamataiból	1836.40
Előlegek kamataiból	26.79
Írás-díjakból	1399.9
Részvény-átírási díjakból	27.—
Késedelmi kamatokból	17.90
Magyar vasuti kötvények árából	30450.—
Ugyanazok kamataiból	1388.80
Magyar földhitel-intézetől	10000.—
Ugyanától visszafizetett kamatba	24.44
Tartalék alapra bevétele	238.50
Összesen	256897.42

Kiadás.	
Részvénytőkének	600.—
Betétek visszafizetése	37767.57
Betétek folyó-kamataira	96.64
Leszámitolt váltókra	150491.—
Jelzálogos kölcsönökre	14400.—
Előlegekre	579.—
Tiszti és szolga fizetésekre	883.28
Lakbérre	70.—
Irodai szükségletekre	12.38
Vegyes költségekre	38.85
Magyar földhitelintézetnek	22000.—
Ugyanannak kamatban	330.—
Tartalék alapra	238.50
Tiszteletdíjakra	291.50
Jótevény célra	24.35
Pénztár maradvány 1870. jun. 30-án	29074.35
Összesen	256897.42

Mérleg és vagyon kimutatása.

Tartozás.	
Részvénytőkének	30600.—
Betéttőkének	143,844 frt. 83 kr.
I-ső félévi tőkésített kam.	2673 frt 38 kr.
Tartalék alapnak	238.50 1-ső 1/2, évi 8% k. 9.54
	248.4

Könyvecskedijaknak	38.72
Letétdíjaknak	11.33
Váltók kamatai	3052.63
Jelzálog	2079.—
Előlegek	39.48
Írásdíjak	1399.9
Részvény átírási díjak	27.—
Késedelmi kamatok	17.90
Magyar vasuti kötvények kamatai	1388.80
Magyar földhitelintézet kamatai	24.44
Magyar vasuti kötvényekeni nyeresemény	592.50
Összesen	186055.14

Követelés.

Betétek folyó kamatai	96.64
Tőkésített kamatok tartalék alap kamat	2682.92
Leszámitolt váltók	84111.—
Jelzálogos kölcsönök	65935.—
Előlegek	879.—
Tiszti és szolga fizetések	883.28
Lakbér	70.—
Irodai szükségletek	12.38
Vegyes költségek	38.85
Butorok	916.30
Magyar vasuti kötvények kamatai	1024.80
Magyar földhitelintézet kamatai	330.—
Pénztár maradvány 1870. június 30-án	29074.97
Összesen	186055.14

Kelt Szarvason július hó 1-én 1870.

Novák György könyvvezető.
Kontúr József igazgató.
Ponyiczki János pénztárnok.

Hetivásári tudósítás.

Gyula octóber 28. A mai piac koránt sem volt oly nagy, mint a múlt heti. A gabonaféléből bár kevesebb érkezett be, — még sem volt kelendősege oly élénk, mint a múlt héten.

A buza árak 10—20 krt engedni látszottak, árpának, zabnak java megtartotta múlt heti árát, — a csöves kukurica egy pár krt engedett, a szemes kukurica ára pedig nagyot esett, mert eddig 4 frt lévén köbblé, ma 3—3.10 kron eleget lehetett venni.

A káposztavásár csekélyebb és bágyadtabb keletű volt — az árak 20—40 krt engedtek; még 12 órákor is sok eladatlan volt. Kendermag köblét 4.50 kron szívesen vették. — Hal leginkább potyka-féle Turról és Tarsáról volt, a jobbaeska fntja 30—40 kr.

A ló-, marha- és sertésvásárban csekély kelendőség mellett az árak igen mérsékeltek voltak. **Sz. L.**

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos :
HAJÓSSY OTTO.

HIRDETÉSEK?

77) **KELLER és ZSITVAY** 3—12
női divat kereskedésükben
Pesten szervitater 6-ik szám alatt
mindennemű selyem szövetek
a legújabb bel- és külföldi női-divat-kelmék,
SHAWLAK, KENDŐK és ANGOL PLAIDEK,
valamint a legutolsó divat szerint készült öltözékek (Costume)
bárony és posztó őszi- s téli-női-felöltők
nagy választásban és jutányos áron kaphatók.
Kivánatra kelme minta szeletek legnagyobb készséggel küldetnek.

Wichtig für Kaufleute und Oekonomen. 78)

Ergebnis Gefertigter empfiehlt sein stets gut versehenes Lager von Oehl, echt amerikanisches Petroleum, feinstes belgisches Wagenfett, Stearin-, Paraffin-, Anschlitt-Serzen, alle Sorten Bändwaaren, Canditten, Wische, Stärke, Siegelack, Essenzen, und alle in dieser Fach schlagende Artikel zu den stets billigen Tages-Preisen. — Preisblätter sende auf Verlangen franco.
Achtungsvoll

M. Brüller
2—10 Pest Waignerstrasse No 18.

Árverési hirdetés. 79)

Békésmegye gyulai járás főszolgabírói hivatal részéről közhírré tételik, miszerint Friedler József dobozi lakos ellen 68 frt tőke s járulékai erejéig Engl és Hoffmann aradi kereskedők részére bíróság lefoglalt vegyes bolt árucikkek Doboz községében nevezett alperesnek lakásán f. 1870. év nov. 13-án d. e. 9 órákor a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett nyilvános árverés útján el fognak adatni.
Kelt Gyulán oct. 28. 1870.

1—3 **Bandhauer György**
t. megyei esküdt, végrehajtó bír.

Figyelemre méltó!

A jelen téli időnyre ajánljuk a n. érd. közönség becses figyelmébe dusan ellátott mindennemű **téli szövött árunk raktárát nők, férfiak és gyermekek** számára különös olcsó árak mellett, — ugyancsak ajánljuk **galanterie, norinbergi és rövid árunkat**, nemkülönben a **legújabb pipere** tárgyakat, — és mivel legújabb időben néhány külföldi gyárosokkal állunk összeköttetésben, azon helyzetben vagyunk, hogy tisztelt vásárlóinknak kellő olcsó árak mellett szolgálhassunk.

Ajánljuk továbbá a legújabb időben jól be rendezett **fűszer, anyag és festék raktárunkat**, mely cikkekből minden a legjobb minőségben található: különösen ajánljuk a **legfinomabb theákat, jamaikai rhumot**.

Tisztelt vevőinket a legjobb kiszolgáltatásról biztosítva, kérjük jóindulatu látogatásukat.

Silberstein Testvérek.
Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek. 80)

Hirdetmény.

Békésmegye a börtönében találtató raboknak 1871. évből élelmezését továbbra is árlejtés útján vállalkozóknak szándékozván kiadni, mindazon vállalkozók, kik azoknak 1871. évi jan. 1-től azon év dec. 31-ig élelmezésére vállalkozni kívánának, f. évi nov. 15-én d. e. 10 órákor Gyulán a megyei székház termében való megjelenésre s az árlejtésbeni részvételre azon megjelölésrel hivatnak fel, miszerint a naponkint kiszolgáltatandó tápszernek minőség és mennyisége iránt addig is a megyei számvevőségénél nyerhetnek bővebb felvilágosítást. — Kelt Gyulán 1870. oct. 28. 81)

Karassiy István első alispán.

Gyulán, Dobay János gyorsajtóján.